

Alte momente

In chestia mereu actuală a postului nostru

II. Partea finală

Un alt moment, care e bine să nu fie scăpat din vedere, apropos de chestia postului, este că poporul nostru face deosebire între diferitele alimente de dulce, și laptele, cu dirivatele lui, nu le socotește la fel cu carnea; încă o împrejurare, care-i facilitează mult chestiunea de conștiință, o conștiință isvorită dintr'un suflet sănătos, pururea în contact cu marea carte deschisă a naturii.

El știe, că postul, așa cum îl ține, e deprinderea unei mari virtuți, a unei complexități de virtuți, iar neținerea lui, din cauza vreunei boale de pildă, e numai pierderea durosă a prilejului unei înălțări spirituale, ceea ce nu înseamnă că ar fi și un păcat, care să-i păteze conștiința. Sobrietatea, înălțarea spirituală, și înăbușirea poftii simțurilor sunt caracteristicile celui ce ține postul, iar cine, fără cauză, nu-l ține, e un laș, și asta trece drept o rușine. „Numai țiganii nu postesc“, spune poporul nostru, arătându-și disprețul față de acest popor, pe care-l socotește lipsit de virtuțile înșirate, laș, fără coeziune spirituală, lăpșit și răpit numai de simțuri, deci incapabil de-a se supune la jertfa de sine a postului.

A nu ținea postul este deci o rușine pentru poporul nostru, dar nu e o încălcare vinovată a legii, care să-i cauzeze remușcări de conștiință. Te întâlnești la el, nu odată, cu această expresie tipică: „Nu am postit“ și spune cauza pentru ce nu a postit: „Acum nu mi-e îndemână“. Dar dela acest „nu mi-e îndemână“, până la muștrarea conștiinței e o depărtare bunăoară. O altă expresie tipică, ce întâlnim la el este: „Trebuie să postesc, că nu mi-se arată; altuia i-se arată, dar mie nu mi-se arată, dacă nu postesc“. Aici apare evident nota superstiției în o chestiune religioasă, îi pier galițele, ori chiar vre-o vită. Aceasta înseamnă că „nu mi-se arată“, tot

lucruri, cari nu vedem ce-ar avea de-a face cu conștiința.

Din toate acestea rezultă, că poporul nostru are o conștiință proprie și bine definită în legătură cu legea postului, unde nu are loc dispenza, ca ceva cu totul artificial, ce nu încapă în modul lui de gândire. Ce mirare, deci, dacă credincioșii noștri nu prea țin să folosească dispensele ce li-se îmbie?

Și acum să ne întoarcem la propunerea p. Neda ca Preaveneratul Ordinariat să acorde facultate preoților de a dispensa dela post în scaunul mărturisirii. P. Neda se mărginește la această propunere generală, dar eu îmi permit să o completez cu combinații, cari să-i împrumute o formă concretă.

Iată cum cred că va trebui să se urmeze în cazul nostru: Credincioșii, cari doresc să se împărtășască de dispensă dela post, ar avea să se mărturisească la începutul postului, când preotul l-ar întreba pe penitent dacă dorește să fie dispensat dela ținerea postului. Apoi l-ar examina dacă are motive de-a fi dispensat și, întru cât ar găsi că acestea există, l-ar dispensa cu puterea primită dela Ordinariat, impunându-i, în schimb, să zică un „Tatăl nostru“ și o „Născătoare de Dumnezeu“, de câteori va face uz de această dispensă. Va urma apoi instrucția, în cari zile, cu ce mâncări se va putea nutri, în senzul dispensei.

Această formă de dispensă are, ce-i drept, și avantaje, dar nu e lipsită nici de anume inconveniente. Avantajele ar fi, că credincioșii primesc ușor dispensa, Ordinariatele se ușurează de greutatea de a da dispensă în scris tuturor petenților și se înmulțește numărul mărturisirilor peste an, deci sporește evlavia. Dispensa dată astfel în spovedanie ar avea însă și inconvenientul, de-a putea fi socotită drept un fel de deslegare ce se dă pentru o anumită perioadă, dar care anevoie ar putea fi scoasă din capul oamenilor simpli, cari ar putea-o trece ușor

și pe alt teren, pentru alte păcate. S'ar întreba, bunăoară, că pentru ce nu se dă deslegarea pentru păcatele ce vor comite în viitor, cum se dă deslegarea dela post.

Și atâtea altele de această natură, ce mă fac să cred că nu aceasta e calea ce poartă la o sporire și adâncire a vieții sufletului din satele noastre. Ceeace ne trebuie sunt preoții buni. Și dacă în fiecare parohie să avea câte un adevărat preot, care să-și plătească urechea la glasul de durere sufletească și să se preocupe de enoriașii săi, ar fi deslegată problema postului, fără a trebui să ne tragem să aflăm o formă nouă pentru dispensă. În cazul e, deci, că preoțimea noastră e prea greunată cu grijile economice și familiare, și nu îl absorb peste măsură încât nu-și poate vedea de-ajuns și de credincioșii săi. Știm doar, că pentru unii și mărturisirea pascală constituie o greutate prea mare. Așa se face, că în cursul postului mare credincioșii sunt îndemânați, în multe părți, să vină la mărturisire săptămâna patimilor, pentru a putea fi cu sufletul curat pe sfintele Paști. Dar, în această ultimă săptămână preotul nu mai ajunge să poată îngriji pe toți cum se cuvine. Acesta e principalul mijloc de îndreptare și îndrumare, astfel, prea puțin exploatat și prea puțin roadele pe cari ar putea să le-aducă. Un alt lucru, care în multe cazuri canonul miroasă a poftă de câștig, încât deadreptul îi înștrănează pe credincioșii de scaunul mărturisirii.

Și câte altele de aceeași natură! Nu în formele noi avem, deci, lipsă pentru mântuirea sufletelor, ci de dragostea întru Isus Hristos, Domnul nostru, cu carea să umplem formele existente.

Să căutăm deci să dăm vechilor noastre forme de disciplină și cult un cuprins cât mai bogat, să turnăm în ele cât mai multă înșuflețire și dragoste și să lăsăm gândul oricărui om să se învânte în grija celor mai mari, cari văd mai departe.

Dr. Ioan Orșan
asesor consistorial

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Pelerinajul nostru la Roma

— Insemnări, impresii și sugestii —

de Ion Rinea

III

La Roma

După ce am văzut mărirea Romei de astăzi în biserica San Pietro și după ce ne-am înălțat sufletește, închinându-ne la mormântul mai mare al Apostolilor, n'am mai putut rezista ispitei de a vedea și mărirea Romei antice. Gloria Romei republicane, strălucirea Romei imperiale și peste tot formidabila putere politică a Romei vechi ne obsedau, trăiau prea viu în mintea noastră, ne atrăgeau prea mult, decât să nu fi cedat ispitei de a-le vedea de aproape și cât mai curând. Și aceasta pentru că la tot pasul ne izbeau urmele aceluia trecut, par'că legendar. Chiemarea Forului era irezistibilă.

Iată de ce chiar în după amiaza zilei, în care am vizitat biserica San Pietro, ne-am dus în Forul Traian. O mulțime de colonne sfărmate, dintre cari se ridică falnică Columna a lui Traian: iată forul Traian de astăzi. Cu un sentiment de adâncă smerenie și de caldă grațitudine ne descoperim capetele în fața monumentului ce eternizează amintirea marilor fapte ale Impăratului strămoș: acesta este mo-

destul, dar caldul și nefățăritul omagiu al fiilor Daciei traiane, ce-l aduc marelui Impărat, care din voia Providenței a venit din colțul apusean al Europei să întemeieze și să statornicească, tocmai la porțile din Răsărit ale acesteia, drept dig apărător împotriva hoardelor barbare de ieri și a unei anarhizante și disolvante ideologii de azi, un popor latin: poporul român. Hrisovul mândrei noastre descendențe romane e Columna lui Traian și dovada că ne-am făcut și ne facem datoria e mărturia istoriei. Nu se va putea spune nici odată cât datorăm noi acestui monument. Renașterea noastră națională a pornit din acest for și acest for a antrenat energiile neamului întreg, dându-i credința într'un viitor demn de mărirea sa origine.

În faptul, că din toate urgiile și devastările sălbatice, câte s'au abătut asupra Romei străbune, n'au rămas intacte decât Pantheonul și Columna lui Traian, vedem mâna protegiutoare a Providenței, care ne-a apărut nevăzută acest preascump monument. Nu pot să nu însemn aici, după prof. T. Bulc, legenda că Papa Gregorlu cel mare, captivat de frumusețea Columnei ar fi implorat în toate zilele grația divină pentru Traian și că într'o viziune ar fi înțeles că Impăratul a primit grația. Credința aceasta a eternizat-o și Dante în a sa Divina Comedia.

Am mers apoi, și pe „Via sacra“ ne-am coborât în Forul roman. Aici în valea aceasta îngustă dar lungă, dela poalele Palatinului, pe un spațiu relativ mic se întindea odinioară

vestitul For al Romei păgâne. Dacă Roma e centrul Imperiului, Forul era centrul Romei vechi. Splendidul For roman, împodobit cu o mulțime de superbe edificii monumentale publice, cu numeroase statui portice. Aici s'au desfășurat toate actele memorabile din viața poporului roman, aici se discuta și se decidea asupra destinului imperiilor și regilor. Câte clipe de mândrie epică și de entuziasm delirant, și iarăși câte clipe de dureri convulsive și de sfâșietoare tragedii n'a văzut locul acesta?! — Acum totul e un imens morman de ruine, peste care de mult s'a așternut împărăția tăcerii. Cu o reținută emoție am rătăcit de-a lungul și delatului Forului, ascultând istoria celor mai însemnate ruine și meditănd asupra vremelnicității tuturor lucrurilor omenești. Ce s'a ales de tot ce-a fost aici? Nu știu de ce, dar mi-s părut că aceste enorme ruine, în impunătoare lor înfățișare și în solemnă lor tristețe, evocă mai viu decât orice gloria apusă a Romei antice. Sunt ruine sfinte pentru toți cei ce știu ce înseamnă Roma veche pentru omenirea întreagă.

Nu e locul să insistăm aici asupra celorlalte clădiri impozante și ruine antice ce le-am văzut în Roma, și nu putem reda sentimentele de admirație ce le-am simțit contemplând minunile de artă adunate în galeriile Vaticanului și ale Vilei Borghesse. A fost doar un fermecător film viu ceea ce s'a succedat sub privirile noastre uimite.

În ziua de 25 Mai am avut rarisima fericire de a asista la centenarul instituirii oficiale

Concurs universitar pentru catedrele de religie. Ultimul cercular arhidiecezan anunță, în temeiul unei publicații a Ministerului Instrucțiunii (apărută în „Monitorul Oficial” Nr. 154 dela 14 Iulie c.), că a ajuns, în sfârșit, la o soluție și chestiunea calificării profesorilor noștri de religie dela școlile secundare. Principial chestiunea se aranjase de altfel încă în cadrele legii pentru învățământul secundar și prin regulamentul aceleia, dar o punere în aplicare a dispozițiilor de acolo se face abia prin aranjamentul stabilit acum de Minister.

În temeiul acestui aranjament, examenele de concurs vor avea loc la universitatea din Cluj, începând cu ziua de 15 Septembrie c. Candidații vor avea să dea atunci examenul din religiunea greco-catolică, tratată ca specialitate principală, care va consta din 2 probe scrise (una din materia de licență și una din materia de liceu), dintr'un colocviu de specialitate din materia de licență și din 2 probe de practică pedagogică, din cari una la cursul superior. În afară de acest examen — la care sub materia de licență nu se pot înțelege decât studiile principale teologice dela Academia (și'n deosebi Apologetica, Dogmatica și Morala) — candidații la o catedră de religie gr.-catolică sunt obligați să treacă și un examen asupra limbei române, sau a istoriei, sau a limbei latine, considerate ca specialitate secundară. Examenul acesta se va face (probabil numai cu prilejul examenelor de capacitate), în fața Comisiunii examinătoare a grupului în care figurează acea specialitate și va consta din o probă scrisă din materia de liceu, un colocviu de specialitate din aceeași materie și o probă de practică pedagogică. Ca medie de admisibilitate pentru oricare din aceste examene se fixează la specialitatea principală 750; iar la ce secundară 7.

Cererile de admitere se vor prezenta la Minister cel mai târziu până la 31 August

orei de adorațiune. Serbarea s'a desfășurat în San Pietro, cu participarea Sfântului Părinte. Am admirat tradiționalul fast, cu care alaiul curtenilor și al Cardinalilor a adus pe Sf. Părinte în biserică și imensa mulțime ce s-alina cu o vibrantă însuflețire pe Supremul Pontifice, purtat pe tronul papal. A fost o oră de întărire în credință pentru noi, văzând pe Capul bisericii adorând, în pie reculegere, împreună cu toți cei prezenți, pe Euharisticul Hristos de pe altarul papal.

În ultima zi a șederii noastre în Roma ne-am mărturisit și cuminecat cu toții la liturghia celebrată de preoții noștri în capela de sub mormântul Sfântului Petru, apoi, însoțiți de toți teologii și studenții noștri din Roma, am fost primiți de Sfântul Părinte în sala obelinelor din Vatican. Nu vom uita niciodată peștele de adâncă tăcere, în care, precedat de Sfântul Părinte, am intrat în sala Sa, Sfântul Părinte a apărut între noi. Fața lui era albă ca neaua, în ochi îi strălucea o inteligență vie, iar fața-i radia bunăvoință. L-am primit în genunchi și i-am sărutat piciorul. Apoi ne-a vorbit de dragostea ce o poartă neamului și bisericii noastre, și de bucuria ce o simte, văzându-se înconjurat aici de acei fii ai săi, pe cari îi leagă de biserică noastră înădăoita legătură a credinței și a sângelui. Ne-a împărtășit binecuvântarea Sa, dându-ne fiecăruia, drept amintire, câte-o mică medalie.

Din Roma am plecat spre Napoli, mulțumind lui Dumnezeu, că ne-a dat să vedem înălțarea bisericii universale a Romei papale.

inclusiv, trebuind să aibă anexate documentele obișnuite la orice petiție, plus diploma de licență sau doctorat, dar ajunge și „diploma de absolvire a studiilor superioare teologice ale confesiunii greco-catolice”. Echivalarea diplomelor din țară sau străinătate se va face de Academia de teologie din Blaj. Se mai cere apoi certificat de absolvire a unui seminar pedagogic, certificat de hirotonire și de admitere la profesură, precum și o recipisă asupra sumei de 1000 Lei, depuse la orice Adm. financiară, pentru cheltuieli.

În comisiunea de examinare pentru materia principală (a religiei) a fost propus din partea Corului nostru episcopesc p. Dr. Alexandru Ciplea, profesor la Academia de teologie din Gherla.

Încă un cuvânt

La chestia în discuție a pensionării preoților *)

Preoțimea unită, care tuturor toate s'a făcut, începe a se cugeta, în cele din urmă, și la sine. Cu bucurie văd, că din toate părțile se exprimă dorința, ca și clerul unit să aibă fond de pensie, ca preoții ajunși la slăbiciune să se poată pregăti, nealterați de griji materiale, cu ciaslovul în mână, pentru viața mai bună de dincolo.

În dieceza Gherlei s'a făcut un modest început la anul 1878. La o îmbunătățire mai însemnată s'a ajuns la inițiativa fostului vicar al Rodnei, Gerasim Domide, în forma aceea, că dela anul 1908 fiecare preot din dieceza solvea la fondul de pensie al preoților o taxă fundamentală de 320 coroane, iar anual încă 32 cor. Evident, că după războiu, când banul s'a devalvat, această îmbunătățire n'a mai putut avea nici o țârie.

Conform deciziei conferinței preoțești a tractului Valcăului, în anul 1923 subsemnatul am trimis un proiect pentru crearea unui fond, în vederea ajutorării văduvelor și orfanilor de preoți, tuturor protopopilor din dieceza, pentru aderare; proiectul a fost primit de cele mai multe tracte, dar în sinodul diecezan ideea n'a fost înbrășată cu destulă căldură și a căzut. Văzând acest insucces, câțiva preoți bravi din vicariatul Silvaniei au întemeiat „Societatea Familiile Preoților decedați”, care mângăia mulți orfani de preoți, ai căror părinți a fost membri la această societate, căci începând cu anul acesta dă pensie mare văduvelor de preoți și dă ajutor mare orfanilor de preoți. Ba, ce e mai umanitar și mai caritativ, orice preoteasă primește ca spese de înmormântare cel puțin 60,000 Lei la moartea soțului ei. Societatea aceasta se îngrijește deocamdată numai de văduve și orfani.

La anul 1928 s'a creat, la inițiativa Preasfințitului episcop al Gherlei, noul fond de pensionare a preoților și de ajutorare a văduvelor și orfanilor de preoți, prin care s'a asigurat viitorul acestora. Cotizațiile deocamdată sunt mari, dar, crescând fondul, cotizațiile se vor putea reduce cu timpul.

Le-am pomenit acestea pentru a arăta cât s'a lucrat în dieceza Gherlei, până ce s'a ajuns la înființarea fondului actual de pensionare și ajutorare. Și acum, când s'a făcut ceva, și când am ajuns să avem fond făcut la inițiativa bisericanelor, creat din contribuția bisericanelor, spre uimirea mea și a multora *aud glasuri, văd publicate dorințe, ca contribuția bisericanelor, fondurile preoțești, să fie date statului, ca statul să ne pensioneze.*

*) Facem loc cu plăcere acestei întimpinări a p. protopop A. COSTE, dar nu putem să nu ne arătăm dorința, că în sprijinul tezei ce susține ar trebui să se aducă — dacă sunt, și parecă sunt — și alte argumente, mai tari.

N. R.

Mărturisese sincer, că am rămas uimit de hotărârea clerului din părțile Sătmarului, care cere încadrarea preoțimei noastre la fondul general al statului; m'a uimit glasul aprobator al unui înalt dignitar bisericesc din Lugoj; iar în urmă și fratele Aurel Ghilea, preot-deputat, în nrul 30 al „Unirei” pledează pe lângă aceea, ca să fim încadrați la fondul general de pensie al statului.

Nu pricep ce motive, ce interes bisericesc îi îndeamnă pe acești confrăți să ceară cu insistență trecerea noastră ca pensioniști la stat. Adecă, în loc de a primi pensia dela episcopii, să stee preoții în număr mare la ușa perceptoratelor până ce le va veni rândul, că să-și primească pensia.

De loc nu mă pot familiariza cu această idee. Am fost dela început de altă convingere și stau și acum pe lângă aceea, ca fondurile create de preoți să fie administrate de preoți, în centrele diecezelor.

În favorul acestei păreri aduc deocamdată numai următoarele considerente: Dacă fondurile se vor da statului, ca statul să ne pensioneze, vom fi pensionați începând cu vârsta de 58 ani, căci statul îi plătește pe preoți din budget, dar pe cei pensionați îi va plăti din fondul de pensie: *contribuția clerului*. — Statul se va nizuși să ușureze budgetul său prin pensionarea preoților cu limită de vârstă, deci după 30—35 ani de serviciu. Și apoi nu se cugetă confrății, că nu e o imposibilitate nici în România *separarea bisericii de stat*. Guvernul care va face aceasta — foarte departe să fie așa ceva! — cu un singur paragraf de lege va putea decide, că preoții nu primesc pensie dela stat. Și atunci unde vom apela?

Eu am convingerea firmă, că marea majoritate a preoților este pe lângă aceea, ca fondurile de pensie să fie administrate din partea Ordinariatelor diecezane și a comisiilor alese din partea preoțimei. Interesele binepricepute ale clerului aceasta o pretind, iar argumentarea, că la stat pensia va fi mai mare, nu o socotese drept gândire preoțească.

Dacă nici ultimele aranjamente nu ni-se par mulțumitoare, să căutăm a ne crea altele mai bune, dar să nu ne înglobăm și cu pensia la statul, care nu știm cum are să ne trateze ca mâine.

Alimplu Coste
protopop, Ceheiu

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat arhiepiscopesc dela Blaj a numit pe p. *Clemente Pandrea* protopop actual la Cojocna, pe p. *Ieronim Pascu* adm. parohial la Odverem, iar pe dd. *Victor Crețiu* și *Dumitru Crișan*, pedagogi ai Internatului Vancean de băieți.

— P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe p. *Emil Ciurdărean* administrator local la Nimigea de jos, pe p. *Iulian Citta* administrator local la Găureni, iar la treapta de *parohi* au fost promovați următorii: p. *Alex. Sima* din Periceiu, p. *Ștefan Sabo* din Drighiu, p. *Alexandru Șimon* din Copalnic, p. *Tit Trif* din Mineu, p. *Victor Cristea* din Horvat-Petenia, p. *Ioan Lemenyi* din Șirioara, p. *Alexandru Cherosteș* din Bungard, p. *Ioan Chișiu* din Apa, p. *Vasile Erdős* din Lechința, p. *Alex. Darabant* din Vama, p. *Valentin Onighi* din Malin, p. *George Giurca* din Breb și p. *Ioan Bușia* din Rugășești.

— P. Ven. Ordinariat de Lugoj a numit pe p. *Ioan Bedocan* paroh la Peștenita, iar pe p. *Viorel Muntean* adm. parohial la Băcia.

Concurse. P. Ven. Ordinariat arhiepiscopesc dela Blaj publică, cu terminul de 20

August, concurs la parohiile Șaula (prot. Pogăceaua), Cergăul-mic și Tapu (prot. Blaj) și Vișa (protopopiatul Cojocna). La aceasta din urmă petițiile vor fi a se înainta deja noului Ordinariat de Gherla.

— P. Ven. Ordinariat de Lugoj publică, cu termenul de 1 Septembrie, concurs la parohia Grădiște (împreună cu oficiul de protopop al Ulpiei Traiane) și la parohia Comloșul mare.

Școli ardelenne desființate. Știrea, dată în numărul nostru trecut asupra școlilor desființate, o întregim acum cu înșirarea taxativă a școlilor din dincoace de munți, cari urmează a fi suprimate. Ele sunt următoarele: gimnaziile de băieți din Baia de Arieș, Câmpeni, Sibiu și Tg.-Lăpușului se desființează integral; școala normală din Satu-mare se contopește cu cea din Zălau la Careii-mari; dela școala normală de băieți din Abrud se desființează cl. IV și V, iar a VI-a trece la școala normală din Tg.-Mureș; la școala normală din Grădiștea se desființează clasa I; la liceul de băieți din Zălau se desființează cursul superior; la liceele de fete se suprimă cursul superior la Dej, Deva, Lugoj și Sighișoara; în sfârșit, la gimnaziul de fete din Lipova se va suprima clasa I, dacă nu va avea cel puțin 20 eleve de clasă.

Locale. Vineri, la Adormirea Maicii Domnului, va predica în catedrală p. Dr. *Nicolae Lupu*, iar Dumineca viitoare, a zecea după Rusalii, p. Dr. *Coriolan Pop-Lupu*, profesori la Academia de teologie.

— Primirea frumoasă ce s'a făcut la noi, Miercuria trecută, *misiunii universitare franceze* (conduse de p. canonic Bottinelli și de abatele Vacquerie) și dragostea ce-a întâmpinat pretutindeni în cursul celor 3 zile cât a stat în mijlocul nostru, sunt o nouă dovadă că legăturile noastre cu Franța ar putea fi întărite mai ales pe calea bisericii noastre și peste tot a catolicismului. Sunt foarte bune și pot fi chiar trainice legăturile cari au la bază înrudirea de sânge ori anume interese, dar o adevărată apropiere dela suflet la suflet nu se poate realiza, credem noi, decât dacă întrevin și aspirații identice în cele ale religiei. Date fiind la noi în Blaj și acestea, toți membri misiunii s'au simțit aici ca acasă și suntem siguri, că atât de aici, cât și dela Sovata și Alba-Iulia (unde au făcut câte-o excursie) nu vor putea duce decât cele mai bune impresii. Și mai bine era, firește, dacă boala I. Preasfințitului p. mitropolit nu l-ar fi împiedecat să-i poată prinde și mai mult în cercul său de influență.

— Intre primele lucrări ale noii comisii interimare este a se încresta o nouă numerotare a caselor, făcută după străzi și piețe, afișată curat și vizibil, contribuind și la înfrumusețarea orașului. Vechea numerotare, care abia se mai putea cunoaște pe alocurea, avea seria continuă pentru întreg orașul.

† **P. Romul S. Orbean**, preot în Giuluș (arhidieceză), s'a stins la 29 Iulie c. în anul 75 al etății și 52 al preoției sale cinșite. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“

S. Gherla. Chestiunea s'a pus — pe cât știm — și în conferința episcopescă din urmă, și se dă ca sigur, că cererile pentru trecerea cuiva dintr'o eparhie într'alta se vor soluționa, mai ales acum la început în primele luni, cu toată bunăvoința. S'a făcut aceasta și în legătura cu Hajdu-doroghul, și ar fi cu totul neînțeleș să nu se facă acum.

T. Satu-mare. Schimbarea se poate face, fiindcă s'au mai dat cazuri de acestea. Dar un lucru e sigur: O atare schimbare, ar însemna, că ceice au militat pentru a pune sediul la Baia-mare și au avut destulă putere să impună acest oraș, nu mai țin la dânsul, ori nu mai au nici o putere în chestie. A crede aceasta altfel posibil, ar fi a aștepta o minune, act, care are un altfel de rost în

economia providenței. Și apoi mai e ceva: Ar fi cam nesperios să provocăm o bulla papală cu Baia-mare, pentru că, încă înainte de a fi încercat măcar o așezare a episcopiei acolo, să cerem Papei s'o mute aiurea. Dar asta, firește, nu înseamnă că cineva n'ar fi liber să continue lupta pentru Sighet; înseamnă însă, că trebuie să aibă și mai multe rezerve decum avea mai înainte. Iar cele publicate în gazeta la care vă provocați, unde prim-ministrul țării (un fiu al bisericii noastre și el) e prezentat în conflict acut cu Corul nostru episcopesc și chiar cu Nunțiatul din București, nu au, după părerea noastră, nici pe departe calitățile cerute de aceste considerente. Dacă n'am aprobat ceace s'a făcut înainte, putem aproba cu atât mai puțin, acum după publicarea bullei, o luptă purtată cu arme de această natură. Cunoșcătorii situației spun, de altfel, că peste orice divergențe de păreri și principii, lupta s'ar da de fapt mai mult pentru interese personale foarte mărunte și în acest caz ea devine direct respingătoare. Că apoi Lugojul „literar“ cântă și el pe aceeaș coardă, este — după cele ce se cunosc — oarecum dela sine înțeleș.

M. Cluj. Aranjându-se chestiunea completării catedrelor de religie dela școlile secundare, în forma cunoscută a concursului ce va avea loc în toamnă la universitatea din Cluj, numirile de profesori suplinitori nu se mai pot face decât dependent dela rezultatul acestor examene. Și aceasta pentru motivul, că cei reușiți la concurs au drept să-și aleagă (firește numai cu aprobarea autorității bisericești a eparhiei unde se găsește școala respectivă) în ordinea de clasificare la specialitatea principală. Rămâne deci, că deacum înainte numai acele catedre vor putea fi completate provizor cu suplinitori, cari nu vor fi fost optate de cei reușiți la examenele de concurs. Cine numai poate, să pregătească deci și să treacă numitul examen.

B. Timișoara. Aveți toată dreptatea, și cu toate acestea socotim a fi absolut inutil să mai aruncăm, în chestia „Biserica și politica“, mazeră pe părete. Căci, dacă și după multele lămuriri ce am dat, continuă să se aprobe (chiar și numai în parte) articolele tuturor „Strămbilor“ din gazetele averescane, oamenii nu se vor da bătuți, evident, nici după alte noi, așa că, reluând chestiunea în discuție, le-am face numai lor un serviciu.

B. Lugoj. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

D. Jibou. Chităm primirea abonamentului pe jumătatea a doua a anului curent.

P. Hotoan. Am primit 100 Lei. Suma de 90 Lei am predat-o U. P.

Parohia unită. Ghirișul de Criș. Am primit abonamentul pe 1930.

F. Curtici. Am primit 600 Lei. Achitat până la sfârșitul 1931.

Nou! A apărut Nou!

cea mai nouă carte de rugăciuni:

„Lăudați pe Domnul“

care cuprinde toate cele necesare pentru trebuirile sufletesti: Rugăciuni, Utrenia, Liturghia, Mărturisirea, Cuminecarea, Paraclisul, Vecernia, Cununia, Inmormântarea, Rozarul etc., — pusă la tipar cu aprobarea și binecuvântarea Exzellenței Sale Domnului

Dr. Valeriu Traian Frențiu

Arhiepiscop român unit în Oradea

Prețul: 1 ex. format de buzunar legat în pânză 40 Lei, pentru dame legătură — lux în piele: 140 Lei. Are 236 pagini. La comandă peste 10 ex. se dă 10% rabat. M. Onorațiilor preoți li-se trimite la cerere în comision.

Se poate avea dela editor: **Cornel Dărbănt**, protopop on., paroh în **Ardeu**, jud. **Satu-Mare**. (800) 1-6

Se caută cantor

Curatorul bisericii române unite din *Alba-Iulia (Maieri)*, protopopiatul Alba-Iulia, prin aceasta publică concurs pentru **ocuparea postului de cantor** la acea biserică, devenit vacant prin deces.

Termenul de concurs este **15 Septembrie 1930**, până când cei interesați își vor înainta cererile provizute cu diploma de cantor, pe adresa: **Oficiului parohial român unit, Alba-Iulia (Maieri)**. Până la acest termen, fiecare concurent se va prezenta în una din următoarele zile: 3, 6, 10, 15, 17, 24, 29, 31 August, 7, 8, respectiv 14 Septembrie a. c., pentru a

cânta în biserică, când își vor putea înainta cererile și personal.

Retribuțiile împreună cu acest post sunt:

1. Locuință în natură, constatătoare din
- 2 camere și bucătărie, în apropierea bisericii
2. Folosirea alor 6 jug. arător din comuna Vingard.
3. Terțialitatea din venitele stolare.
4. Salar lunar, care se va stabili de către curatorat în conțelegere cu concurentul acceptat, drept cantor.

Alba-Iulia, din ședința curatoratului bisericii române unite (Maieri), ținută la 18 Iulie 1930.

(ss) **Elle Magda** paroh (ss) **Petru Roșca** notar al curatoratului

P. S. On. domni preoți sunt rugați să avizeze pe cei interesați. (698) 3-3.

Concurs

Curatorul bisericii gr.-catolice din Cluj, publică concurs cu termenul de **25 August a. c.** pentru **doi cantori**, pe lângă următoarele condiții și salarizare:

Condiții:

1. Diplomă cantorală dela cursurile din Blaj.
2. Să nu fie trecuți de 35 ani.
3. Atestat de moralitate dela preotul locului.
4. Să nu dețină altă slujbă.
5. Să se supună la un examen în fața unei comisii numite de curatorat, în ziua de 8 Septembrie a. c. orele 12 a. m. în biroul protopopesc.
6. Serviciile făcute gratuit de preot le va face și cantorul gratuit.

Salarizare:

1. Locuință de una cameră.
2. Folosința a lor 8 jugăre.
3. Salar lunar 1500 lei.
4. Stolare minimale: inmormântare 50 Lei; feștanie 25 Lei; cununie 25 Lei; maslu 50 Lei.

Cererile se vor trimite oficiului parohial gr.-catolic, Cluj, strada Regina Maria Nr. 10. (697) 2-3. **Curatorul bisericesc**

P. Z. 2454 - 1930

Scoatere în vânzare

— Licitație —

Duminecă în 17 August 1930 ora 9 a. m. va avea loc la biroul Administrației fermei „Brukenthal“ în Micăsasa, licitația celor 273 bucăți bușteni de stejar pentru construcție, cari se mai află în pădurea „Dumbrava“ în Tapu și „Pârloage“ în Micăsasa, cu un conținut total de 182 m. cub.

Buștenii se vor vinde sau în total, sau cu bucata.

Interesenții pot lua cunoștință de măsurile exacte, precum și de condițiunile la licitație sau la fermă în Micăsasa, sau la Direcțiunea fermelor la Sibiu (piața Huet No. 1).

Oferte scrise se pot înainta conducătorului licitației înainte de începerea licitației atașându-li-se, drept garanție, 5% din suma ofertată.

Comisia de licitație își rezervă dreptul de a admite ofertele, sau a le respinge.

Presbiteriul evangh. C. A. ca Administratorul fermelor „Brukenthal“

SCHÖPP m. p. președinte

MIESS m. p. notar

==== Mama bună nu folosește decât pudra-crema-săpunul HÖFER ====